

Sygn. akt I ACz 849/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Tomasz Żelazowski

Sędziowie: SA Małgorzata Gawinek

SA Krzysztof Górski

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G.

przeciwko L. N.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Koszalinie

z dnia 21 kwietnia 2016 r., sygn. akt I Nc 117/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA M. Gawinek SSA T. Żelazowski SSA K. Górski

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z 21 kwietnia 2016 r. przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Koszalinie zwrócił pozew w sprawie z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. przeciwko L. N..

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że stosownie do art. 13 ust. 1a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, opłata stosunkowa wynosi 5 % wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednakże nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 1.000 zł. Brak było jednak podstaw do zastosowania powyższego przepisu, bowiem strona powodowa nie jest instytucją bankową w rozumieniu prawa bankowego, a swoje roszczenie wywodzi z cywilnoprawnej umowy przelewu wierzytelności, nie zaś z umowy kredytu bankowego. Opłata stosunkowa obliczona na podstawie art. 13 ust. 1 przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu wynosi 10.843 zł. Z uwagi zaś na okoliczność, że pozew został wniesiony przez zawodowego pełnomocnika, pismo zwrócono na podstawie art. 130² § 1 k.p.c., bez uprzedniego wzywiania do uiszczenia brakującej opłaty.

Zażalenie na powyższe zarządzenie wywiodła strona powodowa, która zarzuciła rozstrzygnięciu naruszenie przepisów art. 130² § 1 k.p.c. poprzez jego zastosowanie oraz art. 13 ust. 1a u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie w wyniku

uznania, że pozew nie został należycie opłacony, pomimo że powód wywodzi swoje roszczenie ze stanowiącej czynność bankową umowy kredytu udzielonego przez bank oraz uiścił opłatę od pozwu w wysokości 1.000 zł.

Mając na uwadze powyższy zarzut, powód wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał między innymi, że dochodzona przez niego w niniejszej sprawie należność wynika z umowy kredytowej, zawartej 22 października 2012 r. pomiędzy pozwanym a (...) Bank (...) spółką akcyjną. Mające swoje źródło w powyższej umowie uprawnienia wierzyciela pierwotnego, tj. banku, przeszły na powoda wskutek zawarcia umowy cesji wierzytelności. Jak wskazał skarżący, czynność prawna w postaci czynności bankowej nie zmieniła swojego charakteru prawnego w związku z zawarciem umowy sprzedaży wierzytelności, gdyż z treści art. 509 k.c. wynika, że wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, a wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa. Zdaniem skarżącego, należy więc uznać, że pomimo zawarcia umowy cesji wierzytelności przysługującej bankowi względem dłużnika, roszczenie powoda w dalszym ciągu wynika z czynności bankowej w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 3 prawa bankowego. Przepis ten nie określa ograniczeń podmiotowych. Tym samym, niezastosowanie w niniejszej sprawie przepisu art. 13 ust. 1a u.k.s.c., jest niewłaściwe, a ponadto sprzeczne z praktyką orzeczniczą sądów powszechnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia faktyczne, na jakie powołał się Sąd Okręgowy, jak i ocenę prawną, zaprezentowaną przez ten Sąd w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy wskazuje, że niezbędnym jest ustalenie, czy dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenie powoda wynika z umowy kredytu gotówkowego, jaką bank zawarł z pozwanym, a więc czy dotyczyło czynności bankowej, czy też podstawą dochodzonego w tej sprawie roszczenia jest wierzytelność powoda wobec pozwanego, powstała na skutek zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności, przysługującej pierwotnie bankowi. Od tej oceny zależy wysokość opłaty sądowej, jaką powód zobowiązany był wnieść tytułem opłaty od pozwu.

Należy zauważyć, że w ustawie Prawo bankowe nie zdefiniowano pojęcia „czynności bankowej”. Pomocna jednak w tym zakresie jest treść art. 5 powyższej ustawy, zawierającego katalog czynności bankowych, które można podzielić na czynności bankowe sensu stricto oraz sensu largo. Czynności bankowe niewątpliwie stanowią określenie uprawnień i obowiązków banków, zaś w statucie danego banku znajduje się określenie czynności, do jakich wykonywania bank jest upoważniony. Z przepisów omawianej ustawy można więc wywodzić, że czynności określone w jej art. 5 ust. 2 stanowią czynności bankowe, o ile są dokonywane przez banki. Czynności wskazane w tym przepisie wskazują na obszar działania, który jest charakterystyczny dla działalności prowadzonej przez banki. Niewątpliwie, jedną z czynności bankowych jest działalność polegająca na udzielaniu przez bank kredytów gotówkowych. To właśnie w tej czynności powód dopatruje się podstawy dochodzonego roszczenia. Wbrew jednak argumentacji skarżącego, zawartej w zażaleniu na zarządzenie o zwrocie pozwu, brak jest podstaw do uznania, że powód dochodzi roszczenia z czynności bankowej w postaci udzielenia kredytu. Faktem jest, iż źródłem roszczenia banku wobec pozwanego była czynność bankowa w postaci umowy kredytowej, jednakże samo już roszczenie powoda nie wywodzi się z czynności bankowej, bowiem takiej strona powodowa z pozwanym nie dokonywała, ale z umowy cesji wierzytelności, pierwotnie przysługującej bankowi wobec tego pozwanego.

Sąd Apelacyjny zauważa przy tym, że zawarcie z bankiem umowy przelewu wierzytelności nie jest zakazane, jednak z tego faktu nie można wywodzić, że podstawą roszczenia powoda będzie również czynność bankowa. O ile bowiem sama czynność cesji dla banku stanowi czynność bankową, określoną w art. 5 ust. 2 prawa bankowego, o tyle dla innego podmiotu już nie. Tym samym, jeżeli czynność ta nie jest dokonywana przez bank, a jedynie przez podmiot

zajmujący się przejmowaniem wierzytelności bankowych, nie znajduje zastosowania regulacja wprowadzona art. 13 ust. 1a u.k.s.c.

Nadto, wskazać należy również na ratio legis art. 13 ust. 1a u.k.s.c. Nowelizacja, która wprowadziła omawianą normę, miała na celu uchylenie niektórych przepisów prawa bankowego, które dotyczyły bankowych tytułów egzekucyjnych (art. 96 – 98). Do czasu wprowadzenia nowelizacji banki miały ułatwioną możliwość dochodzenia swoich roszczeń za pomocą właśnie bankowych tytułów egzekucyjnych. Nie było więc konieczne dochodzenie roszczeń drogą sądową. Po wprowadzeniu nowelizacji w życie zabrakło uproszczonego trybu uzyskiwania tytułów wykonawczych przez banki. Wprowadzając wyjątek od zasady, która została wyrażona w punkcie pierwszym przepisu art. 13 u.k.s.c., intencją ustawodawcy było niewątpliwie złagodzenie ciężaru fiskalnego dla banków, które do tej pory były uprzywilejowane w prowadzeniu egzekucji roszczeń im przysługujących. Nie ma jednak racji skarżący, że przywilej ten powinien rozciągać się również na inne podmioty. Takie twierdzenia bowiem nie są niczym uzasadnione.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że za ścisłą interpretacją art. 13 ust. 1a u.k.s.c. w zakresie jego adresatów przemawia również kolejna nowelizacja wspomnianego przepisu. Ustawą z 18 marca 2016 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 421), która weszła w życie z dniem 15 kwietnia 2016 r. zmieniono przedmiotowy przepis w ten sposób, że otrzymał on brzmienie: Oplata stosunkowa w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.), pobierana od konsumenta albo osoby fizycznej prowadzącej gospodarstwo rodzinne wynosi 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1000 złotych. Racjonalny ustawodawca, dokonując kolejnej nowelizacji, dał zatem wyraz temu, że jego celem nie było nawet uprzywilejowanie szerokiego kręgu podmiotów profesjonalnych dokonujących czynności bankowej, ale wyłącznie podmiotów słabszych, tj. konsumentów i osób fizycznych „prowadzących gospodarstwo rodzinne”. Kierunek zmian nakazuje zatem, aby również w poprzednio obowiązującym stanie prawnym - mającym zastosowanie w niniejszej sprawie - nie interpretować art. 13 ust. 1a u.k.s.c. w ten sposób, aby przyznawać szerszemu, niż to wynika wprost z przepisu, kręgowi podmiotów prawa do uiszczania niższej opłaty od pozwu.

Jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy, zgodnie z treścią art. 13 ust. 1a u.k.s.c., tylko w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, opłata stosunkowa wynosi 5% wartości przedmiotu sporu, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1.000 zł. W związku z tym, że w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z czynnością bankową w rozumieniu art. 5 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, opłata w od przedmiotowego pozwu winna wynieść 10.843 zł. Z uwagi zaś na okoliczność, że pełnomocnik powoda uiścił tytułem opłaty od pozwu kwotę 1.000 zł, słusznie Sąd pierwszej instancji uznał, iż pozew nie został należycie opłacony, co uzasadniało jego zwrot w oparciu o art. 130² § 1 k.p.c. bez wzywania do uzupełnienia tego braku.

Sąd Odwoławczy zaznacza na marginesie, że z faktu odmiennej oceny, podobnych jak przedmiotowy pozew, spraw przez inne sądy powszechne nie wynika automatycznie obowiązek wydania tożsamego orzeczenia. Jest rzeczą naturalną w praktyce orzeczniczej rozbieżność orzecznictwa spowodowana również odmienną wykładnią przepisów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie strony powodowej jako nieuzasadnione.

SSA M. Gawinek SSA T. Żelazowski SSA K. Górski